

»HERREN er vred på alle folkene« (Esaj. 34,2)

Et praktisk fællesskab

Vi ved ikke, hvorledes de syv menigheder i *Lilleasien* reagerede, da de modtog de breve, som *Johannes* fra *Patmos* sendte dem på Herrens befaling. Men vi ved af egen erfaring, hvor ofte vi lytter til Herrens ord, uden at det gør noget dybere indtryk på os. Hans domsord får os ikke til at skælve, hans nådesord får os ikke til at elske ham med en brændende kærlighed. Vi kan høre og dog ikke høre. Det kan gå os, som profeten *Esajas* siger, at Herrens ord for os kun bliver »hakke og rakke, rakke og hakke, lidt i vejen her og lidt i vejen der« (28,13), men ikke noget egentligt alvorsord med guddommelig myndighed. Hvis der kun er lidt i vejen her og lidt i vejen der, er det nærmest småtterier, som man ikke behøver at tage tungt på. Da bliver kristenlivet sådan, at i *mandags* gik det helt godt, men *tirsdag* desværre ikke så godt – *onsdag* var en ganske god dag, men *torsdag* glemte jeg om morgenen at læse mine fem minutter i Bibelen – det huskede jeg de følgende dage, og om *søndagen* havde vi sådan en velsignet Gudstjeneste, en dejlig søndag – nu begynder vi på en frisk, og jeg er sikker på, at Gud vil velsigne os allesammen, han er jo kærlighed. Det er nu dejligt at være en kristen!

Sådan var det imidlertid ikke for *Johannes* på *Patmos*. Han havde vidnet frimodigt, ikke levet sig selv til behag, men fulgt tæt i Herrens spor. Derfor var han blevet bandlyst til øen i *Ægæerhavet* og formentlig sat til at arbejde i klippebruddene. Man hører ham ikke klage et øjeblik; han misunder ikke dem, der har et bekvemmere liv. Glæden forlod ham ikke, da trængslerne væltede ind over ham, men blev nok snarere dybere; det var jo »for Guds ords og Jesu vidnesbyrds skyld,« han var på *Patmos* (Åbenb. 1,9).

Det første, han gør, er at sende de syv menigheder i provinsen *Asien* sin hilsen med disse ord: »Nåde være med eder og fred fra ham, som er, og som var, og som kommer, og fra de syv ånder, der er foran hans trone, og fra Jesus Kristus, det troværdige vidne, den førstefødte af de døde og den, der hersker over jordens konger. Ham, som elsker os og har udløst os af vore synder med sit blod og har gjort os til konger og præster for sin Gud og Fader – ham være æren og magten i evighedernes evigheder! Amen« (1,4-6). Han tilsiger dem alt godt fra Gud, thi det ligger i »nåde og fred«, og så stemmer han deres sind til *tilbedelse*, *lovsang* og *taksigelse*, idet han vender deres blik imod den treevige Gud i al hans frelsende herlighed.

Det næste, han gør, er at vække dem

for, hvad vi venter hvert øjeblik: »Se, i skyerne kommer han, og alles øjne skal se ham, også deres, som har gennemstunget ham, og alle jordens stammer skal jamre ved hans komme. Ja, amen« (vers 7). Man skulle tro, at en sådan hilsen gjorde et uudsletteligt indtryk på alle i menighederne i *Lilleasien*. Den hårdtprøvede apostel løfter dem op i den virkelige verden, hvor de kan se, hvad der er skænket dem, hvad Gud har gjort dem til, og hvad Gud hvert øjeblik kan gøre, når Kristus åbenbarer sig for alverdens øjne i magt og herlighed. Ikke et ord om apostelens lidelser, ikke en bestormning af Himmelen for at blive udfriet af trængslerne, ikke en indtrængende anmodning om, at de i menighederne, der har indflydelse, gør, hvad de kan for at lette hans kår. Han er ikke optaget af sig selv, men af Guds sag; nok er han på *Patmos* som en forvist, men først og fremmest er han i sin ånd i den evige verden; derfor er han, den fangne og hårdt arbejdende gamle mand, en konge og en præst for Gud, således som han selv skriver (1,6). Det er ikke situationen, der behersker ham, men omvendt. Al hans trængsel og møje hindrer ham ikke i som konge og præst at tjene Gud, men befordrer hans tjeneste.

Det tredje, han gør, er at træde helt tilbage. Gud taler direkte, derfor skjuler apostelen sig: »Jeg er Alfa og Omega, siger Gud Herren, han, som er, og som var, og som kommer, den Almægtige« (1,8). *Johannes* har løftet deres blik bort fra alt og alle til Gud – nu tager Gud selv ordet – mon det gjorde et uudsletteligt indtryk på dem – glemte de alt og alle og lod sig gribe af Herren den Almægtige – oplevede de nu deres egen intethed og kastede sig ned i frygt og bæven og uudsigelig glæde?

Vi ved det ikke – men vi kender, som sagt, os selv!

Det fjerde

Det fjerde, han gør, har det præg af hellig beskedenhed, der kendetegner enhver kristen, der vil tale personligt uden dog at fremhæve sig selv; han skriver: »Jeg, *Johannes*, jeres broder ...« (1,9). Man kan endnu den dag i dag fornemme tonefaldet. Her er intet anmassende, intet opblæst, intet tårevædet og sentimentalt – tonen er sand og ægte, thi *Johannes*, den store apostel, der havde ligget ved Herrens bryst og forstået ham, som ingen anden, er skjult med Kristus i Gud. Han fremhæver ikke sig selv, men taler dog dybt personligt. Hvor må de have følt sig små, da de læste det – den store apostel *vor* broder! – hvis

de da ikke havde det som i vor tid, hvor mange, der lige har lært at knappe bukserne, føler sig jævnbrydige med de største!

Og så skriver han: »fælles med jer om trængselen og kongedømmet og udholdenheden i Jesus«, men man kan nok spørge, om han glemte, at menigheden i *Laodikea* skulle læse disse ord, thi hvilket fællesskab havde laodikenserne med ham i trængslerne? Lad os imidlertid glemme dem og spørge os selv, om vi deler trængslernes fællesskab med vore lidende brødre og søstre?

Lad mig gøre det praktisk! Menigheden i *Odense* er talmæssigt ikke så stor, men da jeg forleden begyndte at skrive navnene ned på alle dem, der er i trængsel, blev jeg slået af, hvor mange det er. Så gik jeg videre til *København* og derfra ud over *landet*, derfra videre til vore *nablet* og derfra videre ud over *Europa*, ud over hele *verden*. Listen på de lidende trossøskende, jeg kender, er meget lang. »Fælles med jer om trængselen i Jesus« – hvor dybt går dette fællesskab – hvor meget er vi os bevidste, at vi står i *trængselens fællesskab*?

Trængselen er under den ene eller anden form et kendingsmærke for kristenlivet. *Johannes* var i trængsel for Guds ords og Jesu vidnesbyrds skyld, og ret forstået hænger al vor trængsel sammen hermed. Jeg kender mange, der er i legemlige trængsler – andre, der er i familiære trængsler – andre er ramt af det uforståelige – og umiddelbart mener vi, at sygdom, familiesorger og pludselige tab og ulykker ikke er trængsler for Guds ords og Jesu vidnesbyrds skyld, således som *Johannes*' bandlysning til *Patmos* var det – men tænker vi nærmere over det, slår det os, at Guds ord og Jesu vidnesbyrd i høj grad bliver fremmet, hvis vi bærer vore trængsler til Herrens ære uden bitterhed og klage, uden at forarges på ham og uden at lade hænderne synke i resignation og stum fortvivelse. Således er alle vore trængsler for Guds ord og Jesu vidnesbyrds skyld!

Vi ved, som sagt, ikke, hvad laodikenserne tænkte, da de læste dette. Man kan kun håbe, at nogle af dem har sagt: »Hvorledes kan vi dele fællesskabet med *Johannes* i hans trængsler?« Svaret var i så fald blevet, at de måtte gøre en ende på deres *lunkne kristenliv*, som jo gjorde det aldeles umuligt for dem at tage noget af *Johannes*' trængsel til deres eget hjerte og dele den med ham. En lunken kristen lever sig selv til behag og vil ikke ofre noget væsentligt for andre. Han vil nyde livet og omkranse det med lidt morgen-

og aftenbøn. Han kender ikke til at holde ud i bøn for andre. »Større kærlighed har ingen end den at sætte livet til for sine venner« (Johs. 15,13), men så stor en kærlighed har ingen lunken kristen, thi han elsker egentlig kun sig selv.

Men nu os? Trængselen tager til fra år til år; vi kan ikke se os omkring i kristenheden uden at støde på trængsel, lidelse, møje, nød, sorg og prøvelse. Men nogle af os har for tiden intet af dette; vi har et godt helbred og får lov til at arbejde, vi har ingen dybtgående personlig nød – og vi fristes til at bruge tiden på os selv, nyde tilværelsen, leve os selv til behag i stedet for at bære de andres byrder. Må Herren forbarme sig over os, thi vi er måske i større åndelig fare end vore betrængte nådessøskende; deres trængsler driver dem tæt ind til Gud, medens vore gode dage ikke har en sådan kraft.

Hvordan kan vi dele deres trængsler og have fællesskab med dem deri? Det ved enhver, der har rystet lunkenheden af sig, omvendt sig til sin Herre og Gud og modtaget ny nåde til livet i Kristus. Han opgiver med glæde nogle af sine »uskyldige« interesser for at tage tid til lønkammertjenesten for alle de hellige; han giver af alt det, Gud har betroet ham, for at være de lidende venner til opmuntring; han glemmer ikke formaningen: »Lad broderkærligheden blive ved! Glem ikke gæstfriheden! Kom de fængslede i hu, som om I var deres medfanger. Tænk på dem, der mishandles; I har jo også selv et legeme! Hold jeres færd fri for kærlighed til penge. Glem ikke at gøre vel og dele med andre« (Hebr. 13,1-3, 5 og 16). Den, der af hjertet længes efter at deltage i trængselens fællesskab, har ikke svært ved at finde ud af, hvorledes han kan gøre det.

Trængselen og kongedømmet og udholdenheden

Vi synger ofte *Grundtvigs* herlige salme:

Fælles om hans liv og fred,
lys og kraft og herlighed,
af Guds nåde til Guds ære
evig glade vi skal være
i vor Herres Jesu navn,

og det vidunderlige er, at vore betrængte og lidende venner synger med, thi denne salme passer også i trængselstider! I trængselen er også *kongedømmet i Jesus!*

Johannes indledte med at opfordre laodikenserne og alle os andre til at give ham, der har udløst os af vore synder med sit blod og gjort os til konger og præster for sin Gud og Fader, ære og magt i evigheds evigheder; selv de lunkne laodikensere har Kristus gjort til noget så stort som konger for Gud – og tænk, de gjorde ikke brug deraf, så sandt lunkenhed og kongelig tjeneste er hinandens fjender.

Men Kristus tager ikke det tilbage,

som han har gjort for os. De lunkne laodikensere kunne få lov til en kongelig tjeneste, et kongeligt åndeligt herredømme, hvis blot de omvendte sig fra deres halvhjertethed og lunkenhed. Og hvad kunne mere praktisk hjælpe dem hertil end netop tanken på den gamle apostel, deres broder Johannes i hans fangenskab på Patmos?

Som Paulus med sine lænker (Fil. 1,14), og som Johannes med sit fangenskab var med til at holde menighederne vågne, således er vore lidende brødre og søstre *vore tjenere*, der med deres trængsler driver os ud af vor lunkenhed og slaphed og påminder os om, at vi som de er gjort til konger og præster for vor Gud allerede her og nu. De giver gennem deres nød vort liv evighedsperspektiv og kalder os ud af det, vi engang vil fortryde, ind i det, vi aldrig vil fortryde. Det oplevede jeg noget af, da jeg forleden blev ringet op af en døds syg søster, der hidtil så frimodigt havde set døden i øjnene og vidnet om Herren på operationsbordet, men nu var blevet anfaldet af en kvælende dødsangst. Hun vidste ikke, at hun med sin nød var i tjeneste for mig, og det ved de lidende som oftest ikke.

Trængslernes fællesskab – eller rettere: *trængselens* fællesskab, thi trængselen er ikke nogle tilfældige ulykker, der rammer i flæng, men en bestanddel af livet med Herren, i et og alt styret af ham, der er Alfa og Omega. Hvad der karakteriserer trængselen og kongedømmet i Jesus, er også betegnende for *udholdenheden* i ham – den er ikke i første række en mere eller mindre tilfældig indsats af forskellige kristne, men en bestanddel af livet med Herren, altså i dybeste forstand ligesom trængselen og kongedømmet en *gave fra ham*.

Det forfærdelige er, at vi som laodikenserne kan gemme Guds store gaver hen, fordi vi er så optagne af, hvad denne verden har at byde på. Så vælger vi adspredelserne i stedet for udholdenheden og bliver lade tjenere i stedet for konger og præster for Gud. Lader vi trængselens fællesskab gå os forbi, da går også kongedømmet os forbi og dermed udholdenheden – og hvad har vi så?

I Jesus

Johannes understreger, at det drejer sig om trængselen og kongedømmet og udholdenheden *i Jesus*. Livet i Jesus kan ikke være anderledes, end at det tillige med kærligheden, freden og glæden også indeholder trængsel, møje og besvær – et liv uden dette er et liv på barnestadiet i Jesus. Johannes er ikke overrasket over, at der er påført ham trængsel; derfor omtaler han den i den bestemte form og understreger dermed, at den er en uundgåelig bestanddel af livet i Kristus, altså noget ganske »naturligt« for en kristen.

Mon ikke laodikenserne har følt sig flove og beskæmmede, og mon ikke de ligefrem har fået »lyst« til at blive fælles med Johannes i trængselen og kongedømmet og udholdenheden? Hvis det var tilfældet, var Herren straks rede til at hjælpe dem; han stod lige uden for deres dør og bankede på; lukkede de op for ham, ville han skænke dem vidunderlige velsignelser; han ville holde nadver med dem og således optage dem i sit inderligste fællesskab, og så ville han hjælpe dem til at sejre, således som han havde sejret, og give dem plads hos sig på tronen!

Mon ikke det ved Guds nåde gik laodikenserne således? Og mon ikke også vi ved Guds ufattelige barmhjertighed skal få lov dertil? Vi har jo længsel efter at være med i trængselens og udholdenhedens fællesskab som konger og præster for vor Gud. Den længsel er fra Gud; han har nedlagt den i os ved sin Ånd for at skænke os, hvad vi længes efter. Også hvad fællesskabet i trængsel og udholdenhed angår, er han Alfa og Omega, begyndelsen og enden!

Veerne

Ikke blot menigheden er i trængsel, hele skabningen er stedt deri. Når vi ved Guds nåde er med i trængselens fællesskab, udvider han vort hjerte, så det banker med hele den lidende skabning; vi hører, hvorledes den sukker, og også vi sukker ved os selv, ja Ånden går i forbøn med uudsigelige sucke. Det er, som om skabningen er i forfærdelige fødselsveer, men ikke har kraft til at komme igennem. Den venter, uden at forstå det, en dag, hvor forkrænkeligheden er hørt op. Den dag kommer med Herrens tilsynkomst i herlighed, den dag, da også vi skal åbenbares sammen med ham i herlighed. Jo nærmere dagen kommer, des voldsommere bliver veerne og trængslerne, det kan vi næsten se i dag. Hvor vidunderligt, når menigheden bevidst gør sig delagtig i trængselen og kongedømmet og udholdenheden i Jesus og dermed er med til at berede den dag, som skabningen venter i inderlig længsel på, den dag, da der ikke mere er nogen trængsel, men alt er blevet nyt.

Åndens gave

Det er ikke ufarligt at færdes i kristne kredse, det vidner både Skriften og erfaringen om. Man kan komme i ulykke midt i forsamlingen.

Der må naturligvis herske en hellig alvor, hvor man samles i Jesu navn, men når Alvoren bliver til frygt, er der fare på færde. Det sker nemt, ikke mindst hvor man længes efter »mere af Gud«, som det undertiden udtrykkes.

Det var den fare, *galaterne* var havnet i. De havde lyttet til apostelen *Paulus*, der maledede dem Kristus for øje; hans ord havde vakt troen i dem, så de greb Guds vidunderlige gave, alle deres synders forladelse, og dermed blev frie til al god gerning. Guds Ånd havde taget bolig i deres hjerte og vidnede med deres egen ånd om, at de virkelig var Guds børn; nu kunne de bede, lytte til Åndens vink og tjene Gud.

De var grebne af Kristus. Al deres opmærksomhed samlede sig om Ham, men de havde ingen trang til at analysere sig selv.

Da *Paulus* var rejst, kom der imidlertid andre forkyndere med et langt »dybere« budskab. De sagde til *galaterne*, at de oprigtigt glædede sig over deres frelse, men at de ville være bedrøvede, om ikke *galaterne* nåede videre i deres kristenliv. Det lød helt rigtigt. *Galaterne* kunne sige ja hertil. Men hvorledes kunne de komme videre? Det ville de meget gerne vide.

Før de kunne få det at vide, ville de nye forkyndere gerne have at vide, om *galaterne* var rede til at *betale enhver pris for at komme videre!*

Et alvorligt spørgsmål, som også stilles i vore dage, altid i en atmosfære af lærdybeste alvor.

Da *galaterne* hørte dette, var de endnu ikke så rodfæstede i evangeliet, at de med *Paulus* kunne svare: »Hvem gav ham (Gud) noget først, så der skulle gives ham til gengæld derfor?« (Rom. 11,35) – hvem kan eller skal betale den fulde pris, som det kaldes, og dermed have forpligtet Gud til at levere ydelsen??

Galaterne lod sig overliste af disse uevangeliske evangelieforkyndere og kom i åndelig livsfare. De svarede, at de var villige til at »betale prisen«, og fik at vide, at prisen bestod i, at de måtte lade sig omskære, hvis de ville have mere af Guds Ånd. Det var ikke svært at overbevise *galaterne*, der nu var kommet bort fra evangeliet, om, at omskærelsen var »prisen«, thi Den hellige Skrift siger jo så tydeligt, at det ikke kan misforstås, at enhver fremmed må lade sig omskære; *Abraham*, de troendes fader, lod sig omskære tillige med alle mænd i hans hus, både de hjemmefødte og de, der var købt, de fremmede (1. Mos. 17,24-27); hvor alvorligt Gud ser

på den sag, fremgår tydeligt af selveste *Moses'* liv, thi Gud kom imod ham og vilde dræbe ham, fordi han ikke havde omskåret sin søn (2. Mos. 4,24-26); det er sandelig ikke en sag, man kan tage let på! Det er en væsensbestanddel af Guds pagt med os!!

Kristus forsvandt helt af syne under denne »bibelske undervisning«; frygtens ånd sneg sig ind og fordrev deres frie glæde og trosøverbevisning. De ville jo af hjertet gøre Guds vilje – men de var ikke i stand til at gennemskue bedraget og forførelsen i denne forkyndelse, der lød så bibelsk.

Ja, og alt appellerede til det faldne menneskes religiøse overbevisning, som altid giver sig udtryk i, at vi på en eller anden måde må gøre os værdige og fortjente til Guds fulde velsignelse. Nu var de ikke mere grebne af Kristus – nu drejede alt sig dybest set om dem selv, om deres »heltjertethed«, deres beredthed til at »ofre« – nu stod eller faldt det med dem selv!

Nu havde de uevangeliske evangelieforkyndere ført dem tilbage til Israels tilstand, hvor det, i modsætning til hvad *Paulus* forkynder, beror på den, der anstrenger sig, og den, der vil (Rom. 9,16) – vil man videre i livet med Gud, beror det ikke på Guds barmhjertighed, men på egne anstrengelser, egen villighed for ikke at sige viljeskraft!

Kan noget være mere indlysende rigtigt? Sådan må det da være! Hvilket ærligt og oprigtigt menneske kan tænke anderledes! Det vil være aldeles uacceptabelt, om ikke det forholder sig således!

Det faldne menneske ved ikke, hvor dybt det er faldet. Det vil til det sidste kæmpe for sin egen betydning. Det vil altid sætte sig selv i centrum, thi derved bevarer det sin betydning. Derfor lytter mennesker, der ikke kender sig selv i deres dybe fald, hellere til en uevangelisk forkyndelse end til en evangelisk. Det er den store fare midt inde i forsamlingerne i dag.

Den fulde indvielse

Galaterne ville gerne fremad i livet med Herren. De ville eje mere af Guds Ånd. Derved adskiller de sig ikke fra os. Spørgsmålet for dem som for os er derfor: Hvorledes kommer vi fremad, hvorledes får vi alt, hvad Gud har forjættet os?

Det har lige været pinse. Hvorledes får vi del i pinsens Ånd? Der er to svar, det ene uevangelisk som hos *galaterne*, det andet evangelisk som hos *Paulus*.

Det uevangeliske svar lyder således: Du må indvie dig og hele dit liv, du må lægge dig uforbeholdent på Guds alter, du

må ikke holde noget tilbage – alt beror på den fulde indvielse! Man henviser til de 120 disciple, der holdt ud i bøn i ti dage; de repræsenterer »den fulde indvielse«.

Lyder det ikke rigtigt? Hvem kan afvise så alvorligt og »dybt« et svar? Jeg håber, Gud i sin nåde vil bevare os fra den her anviste vej, thi den fører længere og længere bort fra Ånden og kan endda give en fremmed ånd rige muligheder. Svaret indeholder den for *Paulus* afskyelige anvisning, at det i sidste instans beror på den, der vil og derfor anstrenger sig! Den »fulde indvielse« er menneskets ydelse, der forpligter Gud til at levere sin ydelse, Helligånden i fylde og kraft!

Vej er af flere grunde uforekomme- lig. Hvem kan nogen sinde sige, at han har indviet sig og sit liv uden forbehold? Kun den, der ikke kender sig selv! Der er kun en i hele menneskehedens historie, der kan sige det, og han kender vi; den sidste aften sagde han: »Jeg helliger mig selv for dem, for at også de må være helligede ved sandheden« (Johs. 17,19) – glem ikke, at sandheden, som de er helligede eller indviede ved, er ham, der taler dette! Vi er hverken indviede eller helligede ved noget andet, slet ikke ved en »indvielse« fra vor side, thi den er i bedste fald stykvis, gebrækkelig og svag, hvor velment den end måtte være. Kun de, der tager sig selv meget alvorligt, kan bilde sig ind, at deres »indvielse« og deres læggen sig på Guds alter forpligter Gud til at skænke dem Helligånden i fylde og megen kraft.

Enhver, der slår ind på den vej, kommer aldrig fremad, men bliver hængende i sig selv; han vil atter og atter gøre noget for at opnå noget; han er inde på lovgerningernes endeløse vej, men vejen er en helt anden – Jesus er vejen!

Det havde *galaterne* oplevet, men de uevangeliske evangelieforkyndere havde ledet dem bort fra den; nu var de havnet i den uåndelige åndelighed, hvor man hele tiden er optaget med sig selv og tager sig selv mere og mere højtideligt, til stor glæde for det gamle menneske, det kødelige menneske.

Paulus blev meget vred; vi møder ham sjældent så nidkær i sin vrede; det var for ham ikke en anden måde at forkynde evangeliet på – her var ikke tale om at vise brodersind mod dem, der forheksede *galaterne* – her var vildledere, forførelse og lovtrælle trængt ind i menigheden med navnet Jesus på deres læber, med tale om Helligånden, om kraft, om helliggørelse, om fremskridt i troslivet, og hvert ord, de sagde, var falsk, selvom det i *galaternes* øren lød som meget »dybt«, meget alvorligt og Gudhengivent! »Gid de må lemlæ-

ste sig selv, de, som bringer forstyrrelse iblandt jer,« udbryder han i sin harme (Gal. 5,12). »Hvor ukærligt!« har de formentlig svaret og måske endda fået medhold hos de sentimentale!

»I uforstandige galatere! hvem har forhekset jer, I, hvem Jesus Kristus blev malet for øje som korsfæstet? Dette ene vil jeg have at vide af jer: var det i kraft af lovgerninger, I modtog Ånden, eller ved i tro at høre?« (kap. 3,1-2).

Hvordan modtog *de*, og hvordan modtager *vi* Guds Ånd? Selve tanken, at Guds Ånd, den evige Ånd, Gud selv, vil lade sig modtage af et lille menneske, er i sig selv overvældende – tanken er i virkeligheden utænkelig! – hvordan kan det overhovedet ske? Hvor går vejen til så ufattelig stor en gave? Vejen er Jesus – vejen er Jesus alene – vejen er ene og alene Jesus – vejen er udelukkende Jesus – vejen er Jesus, der råbte: »Det er fuldbragt!« – vejen er ikke Jesus og dig, heller ikke dig og Jesus, altså ikke hvad han har gjort og hvad du skal gøre – nej, vejen er Jesus, han, som er a og ø, alfa og omega, begyndelsen og enden – han, som altså er hele vejen – han, som alene er hele vejen!

Det havde de erfaret, thi på Paulus' spørgsmål: »Var det i kraft af lovgerninger, I modtog Ånden, eller ved i tro at høre?« kunne de kun svare: »Det var ikke ved nogen indsats fra vor side, vi modtog Den hellige Ånd, men da Jesus blev malet os for øje som Guds lam, der bar al vor synd bort, vakttes troen i os, så vi greb Guds vældige frelse, og uden at vi tænkte dybere over det eller spekulerede, tog Guds Ånd bolig i os – hvor blev vi dog glade og frie i vor samvittighed – det var fra først til sidst Guds uforskyldte, ufortjente gave!«

Ja, sådan var det, og sådan er det, og sådan forbliver det, thi det er helt igennem et *evangelium*. Galaterne havde ikke indviet sig eller lagt alt på alteret eller ofret sig eller noget fjerde – de havde hørt i tro – de havde lyttet med øren, der kunne høre – og udelukkende derved modtog de Guds uskatterlige gave!

Nu ville de videre i livet med Gud. Kunne de komme videre i kraft af en eller anden fortjenstfuld gerning, en lovgerning, en præstation, en viljesanspændelse? Det havde uevangelieforkynderne bildt dem ind; men Paulus svarer: »I begyndte i Ånd; vil I nu 'fuldende' i kød« (vers 3); med andre ord: tror I, at I kan komme videre i livet med Gud og få mere af Helligåndens dynamiske kraft ved at vende tilbage til de præstationer, der ikke engang kunne give jer begyndelsen? I modtog jo hverken syndernes forladelse eller Helligånden, fordi I gjorde noget for Gud; men nu mener I åbenbart, at det, der ikke kunne skænke jer begyndelsen, er i stand til at skænke jer en dybere fylde og

en større kraft! Man kan næsten høre Paulus sige: »Er I rigtig kloge?« Han siger jo: »Er I så uforstandige?« men meningen er den samme.

Han fortsætter med et nyt spørgsmål, der også lægger dem svaret i munden: »Mon han, som udruster jer med Ånden og virker undergerninger iblandt jer, gør det i kraft af lovgerninger, eller ved at I hører i tro« (vers 5). Som livet med Gud begynder som et evangelium, således fortsætter det som et evangelium, og således fuldendes det engang som et evangelium. Som Helligåndens gave *gives* og aldrig fortjenes, således er og forbliver det hele vejen igennem, så sandt vejen er Jesus. Tænk, at det er så svært for os at forstå, at en *gave gives*!

Lad os lægge øret godt til apostelens ord: »Mon han, der *udrufter* (nutid) jer med Ånden og *virker* (nutid) undergerninger iblandt jer, *gør* (nutid) det i kraft af lovgerninger, eller ved at I hører i tro?« Man er i dag tilbøjelig til at tale om, at Gud *udrustede* os med Helligånden, så vi har et lager af Ånden!! Vel er det sandt, at ethvert Guds barn kan se tilbage på, at Gud gav ham syndernes forladelse og sin Ånd som gave, men troen har alligevel mere med den levende Herre Jesus at gøre end med, hvad den troende oplevede engang – den er altså mere optaget af Ham *i dag* end af, hvad den modtog engang – det er nemlig nådens tid *i dag* – derfor skænker Herren mig *i dag* frit og uforskyldt Åndens udrustning til alt, hvad der kræves af mig *i dag* – evangeliet er *i dag* Guds kraft til frelse for mig med frelsens fulde indhold!

Den fulde indvielse endnu engang

Galaterne modtog altså Guds mægtige gave, Helligånden, ved at lytte til Paulus' evangelieforkyndelse, der ikke handlede om Ånden, men om Jesus og det som korsfæstet.

Det vil sige, at de modtog den ved troen på Jesus, deres Frelser og Herre, men ikke ved nogen indsats fra deres hold. Det var og er sandelig et *glædesbud*, og som sådan havde og har det mægtige virkninger i dem, der bliver i det og ikke lader sig lokke bort fra det.

Galaterne begyndte at prise sig salige (Gal. 4,15), thi frelsens rene glæde fyldte deres samvittigheder. Der var ikke den ting, de ikke med glæde ville have gjort, om det havde kunnet gavne andre, thi Guds kærlighed overvældede dem og strømmede igennem dem. Havde det kunnet hjælpe Paulus, havde de gerne revet deres øjne ud og givet ham (4,15).

Evangeliet var i deres liv, så længe de forblev i det, *Guds kraft* – og Guds kraft trænger naturligvis ikke til nogen ekstra kraft! Helligånden virker altid, hvor

Kristus er blevet alt for små mennesker, thi Ånden herliggør Ham. Galaterne var ikke optagne med Helligånden, men med Kristus; derfor virkede Ånden så kraftigt i og igennem dem.

De talte ikke om den fulde indvielse eller om offer eller om at lægge alt på Guds alter, thi de var ikke selvoptagne, men grebne af Kristus; og derfor var de rede til ethvert »offer«, som nævnt endog parate til at rive deres øjne ud, men de kaldte det ikke for offer, thi det var Åndens frugt, Åndens virkninger i dem – det var kærligheden og glæden, der satte dem i stand dertil, men når det er tilfældet, er det dybest set en gave fra Gud og ikke en præstation fra deres side.

Man kan altså godt sige, at de var helt indviet til Gud og havde lagt hele deres liv på hans alter; men hvis man siger det, må man huske, at man siger det *stik modsatte* af, hvad uevangelieforkynderne pådutter arme mennesker i Jesu navn; thi de siger, at du må gennemføre den fulde indvielse, hvis Gud skal give dig Ånden i fylde og kraft, medens evangeliet siger, at du har Helligånden i kraft og fylde, så snart du vender dig til din Frelser og lader ham skænke dig frit og uden betaling alt, hvad du trænger til og mere endda, og dette vidunderlige evangelium sætter dig i stand til (uden at du lægger mærke til det) at give dit liv hen i en selvforglemmende tjeneste, drevet dertil af Guds kærlighed, Jesu glæde og Helligåndens samfund. Den såkaldte fulde indvielse er aldrig en betingelse for at opnå noget som helst hos Gud, men en frugt af den uforskyldte nåde i Kristus, altså en Åndens frugt eller en Åndens gave!

Men det er farligt at færdes i kristne kredse, undertiden livsfarligt, thi man kan ikke gå ud fra som en selvfølge, at man i evangeliske kredse kender evangeliet. Alt for ofte forsøger kødeligt midkære uevangelieforkyndere at tvinge præstationerne ned over samvittighederne for dermed at få mere gang i foretagendet, mere »helhjertethed«, mere »offervillighed«, mere »Ånd og liv, kraft og undere«!

Så forsvinder troens ord og med det også troens Ånd. Da er mennesket henvist til sig selv, og det er endeløst. Da begynder mennesket også at få for høje tanker om sig selv, thi når man sådan har »indviet alt til Gud og lagt alt på hans alter«, er man da i hvert fald en, »der vil noget« – man undgår da ikke at blive opblæst, og når man så modtager, hvad man tror er Helligånden, bliver man endnu mere opblæst.

Men hvor troens ord lyder i Åndens kraft, da bliver mennesket til ingenting, og Kristus bliver alt; da føres vi ud til Golgata, hvor vi klart ser, hvad vi er værd, og hvad han har fuldbragt i sin kvide for os – da befries vi både fra vor skyld

og fra vor falske betydningsfuldhed – da bliver vi genstand for al Guds frie nåde, der omfatter ikke blot syndernes forladelse, men også Helligåndens gave med dens nye liv og nye kraft – og vi er gan-

ske ude af stand til at rose os af noget, thi han, vor korsfæstede Herre, bliver stadig større, og vi stadig mindre derude ved korsets fod hos Jesus, hvor vi hører hjemme; det er vor rette plads.

Kun således gør vi fremskridt i hellighed og kraft; kun således virkes den lydighed, der er troens frugt; kun således ikke blot *begynder* vi i Ånd, men *fortsætter* og *fuldender* vort løb deri.